

Departament d' Economia de l'Empresa
Edifici B
08193 Bellaterra (Barcelona). Spain
Tel: (93) 5811209
Fax (93) 5812555



Assignatura

ECONOMIA, ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

Curs	Cicle	Quadrimestre	Codi Assignatura
2007-2008	2on	febrer-maig	25073

Grup	Professor	Tutories	Despatx	Telèfon
01	Rodés, Eduardo	Dimecres de 10.30 a 11.55, Dilluns de 14.55 a 16.30h	B1-1116	93 581 4294
51	Rodés, Eduardo	Dilluns de 10.30 a 11.55, Dimecres de 14.55 a 16.30h	B1-1116	93 581 4294
01/51	Desender, Kurt	Dilluns de 14.30 a 16.00	B1-1108	93 581 4292

DESCRIPTOR OFICIAL DE L'ASSIGNATURA

Aplicació dels conceptes de costos de transacció i drets de propietat a l'estudi dels problemes de disseny organitzatiu en diversos àmbits de gestió empresarial.

RESUM TEMÀTIC

L'objectiu del curs "**Economia, Organització i Gestió**" és l'aplicació dels conceptes de costos de transacció i drets de propietat als problemes de disseny organitzatiu. A diferència de "**Anàlisi Empresarial i Dissenys Organitzatius**" que se centrava en el disseny intern, aquesta assignatura tracta de dur a terme una anàlisi econòmica de l'organització amb un èmfasi en els aspectes més institucionals i en el disseny de les relacions entre empreses. L'assignació dels drets residuals entre empreses o entre els diferents participants d'una organització (gestors, accionistes, empleats, proveïdors...) passa a erigir-se en l'element conceptual clau en aquest curs. Es desenvoluparan eines teòriques i empíriques per a la recerca de solucions als problemes de disseny organitzatiu i la consecució d'una major eficiència.

Freqüentment, es mencionen i comparen diferents models d'empresa: l'empresa americana, la japonesa i el model de cogestió alemanya... per tant, veurem com contextos econòmics diferents han propiciat l'aparició d'institucions que proporcionen respostes diverses als problemes que afronta una organització. També s'analitzarà la participació en

la presa de decisions i en el repartiment dels excedents de col·lectius diferents dels accionistes, proposats en l'enfocament tradicional com únics propietaris de les empreses. El curs s'estructura en 8 temes. Els dos primers plantegen la problemàtica de la propietat en l'organització i els seus límits. Per a això s'invoca el mencionat enfocament d'assignació de drets de decisió, distingint e insistint en les seves aportacions davant mètodes alternatius més tradicionals, previsiblement ja coneguts per l'alumne. El tema 3 estudia les diferents formes d'assignació de drets residuals **entre** empreses, il·lustrant diferents formes organitzatives com les associacions de proveïdors, les franquícies o el *keiretsu* japonès. Per contra, els temes 4,5 i 6 se centren en l'assignació de drets **dins** de l'empresa; en particular entre els treballadors i els proveïdors del capital, amb les seves corresponents problemàtiques. S'aborden aquí l'empresa cooperativa, l'empresa capitalista i la presència de formes mixtes, com la cogestió i les noves formes de participació dels empleats en la presa de decisions de l'empresa. En l'última part del curs, el tema 7 analitza nous elements que els canvis tecnològics estan imposant sobre l'empresa. Finalment, el tema 8 ofereix una reflexió de caràcter més general sobre l'organització i la gestió des de l'anàlisi econòmic, incloent temes com la cultura corporativa o la pressió social exercida pels companys de feina.

PROGRAMA

TEMA I

La delimitació de l'organització

- 1) Les diferents teories existents sobre els límits de l'organització
- 2) Contractes incomplets i drets de propietat
- 3) El significat de propietat: quina rellevància té saber sobre qui recauen els drets de propietat?
- 4) ¿Quan i com es deuen repartir/concentrar els drets de propietat?

TEMA II

La Problemàtica de la Integració Vertical

- 1) Des de l'anàlisi de la competència estratègica (á la Tirole)
- 2) Des de l'anàlisi dels drets de propietat

- L'exemple clàssic de G.M. i Fisher Body (á la Klein)

- Un model formal d' integració vertical.

3) La Relació d' Autoritat: autoritat real, autoritat legal.

TEMA III

Formes intermèdies de repartiment de drets de propietat entre empreses

- 1) Els grups industrials: el *Keiretsu* japonès i el *Chaebol* coreà.
- 2) La quasi-integració vertical. Les associacions de proveïdors.
- 3) Acords de cooperació entre empreses: joint ventures i franquícies.

TEMA IV

L' assignació de drets residuals als treballadors: L' Empresa Cooperativa

- 1) Problemàtica de la solució cooperativa (á la Hansmann)
 - Quan els treballadors "alquilen" el factor capital.
 - Les problemàtiques d' inversió i finançament.

- La substitució de socis per assalariats de la cooperativa.

2) Les Cooperatives de Mondragón.

- Participació dels treballadors i govern de l' empresa.
- MCC com a holding cooperatiu.

TEMA V

Quan els drets residuals s'assignen al capital

- 1) Separació propietat-control.
 - 2) Remuneració d' executius (á la Milgrom y Roberts)
- 3) Control intern i control extern.
- Els consells d'administració
 - El Codi de Bon Govern
- 4) Estructura financera i gestió.
- ¿Han de disposar els accionistes dels drets residuals?
 - El paper dels intermediaris financers
- i) Supervisió bancària i accionistes actius
 - ii) L' assignació contingent dels drets residuals

TEMA VI

Formes mixtes de l' empresa capitalista

- 1) "Valor per als accionistes" davant "riquesa per als *stakeholders*" interessats
- 2) La cogestió alemanya i el *Main-Bank* japonès.
- 3) Les Caixes d'Estalvis.

TEMA VII

Noves tecnologies i l' empresa

- 1) Capital humà, inversions específiques i propietat.
- 2) Societat de capital-risc.

TEMA VIII

Una visió global de l' organització

- 1) Confiança i Normes en l' organització:
 - la cultura corporativa
- pressió social: supervisió pels companys
- 2) Complementarietat dels actius

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Crespí, García-Cestona y Salas (2003).** "El Gobierno de las Cajas de Ahorro", cap. 3, 4 y 5 en Presente y futuro de las Cajas de Ahorro españolas. Fundación Caixa de Galicia.
- Hart, Oliver (1995).** "Firms, Contracts and Financial Structure". Oxford University Press.

Salas, Vicente (1999). El Gobierno de la Empresa. Centre d'Economia Industrial, Barcelona.

Salas, Vicente (1996). Economía de la Empresa. Decisiones y organización. Ariel Economía, Barcelona. 2ª edición.

Mickelthwait, J. y A. Wooldridge (2003). “La Empresa. Historia de una idea revolucionaria” Mondadori, Barcelona.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

Barca, F. y M. Becht, eds (2001). “The Control of Corporate Europe”, Oxford Univ. Press.

Buckley, P. y J. Michie (1996). “Firms Organizations and Contracts”. Oxford Univ. Press.

Berglöf, Erik (1994). “A Control Theory of Venture Capital Finance”. *The Journal of Law, Economics, & Organization*. V10 N2, pp 247-267.

Besanko, Dranove y Shanley (2004). “Economics of Strategy”, 3rd edition, Wiley.

Crespí, Rafel y Miguel A. García Cestona (2002). “Propiedad y control: una perspectiva europea”, *Ekonomiaz*, 50, p. 110-137.

Kasmir, Sharryn (1999). “El mito de Mondragón”, Ed. Txalaparta, Tafalla, Navarra.

Klein, Benjamin (1995). “The Economics of Franchise Contracts”. *Journal or Corporate Finance*, pp 9-37.

Milgrom, P. y J. Roberts (1993). “Economía, organización y gestión de la empresa”. Ariel Economía, Barcelona.

Ormaechea, José María (1991). “La Experiencia Cooperativa de Mondragón”. Grupo Cooperativo Mondragón.

Shapiro, C. y H. Varian (1999). “Information Rules”. Harvard Business School Press.

Tirole, Jean (2001). “Corporate Governance”, *Econometrica*, vol. 69, 1, pp. 1-35.

Tirole, Jean (2005). *The Theory of Corporate Finance*, Princeton University Press

SISTEMA D' AVALUACIÓ

En aquest curs es busca potenciar la participació dels estudiants en la discussió dels temes presentats. Per això, s'encarregarà l'elaboració d'un treball al voltant d'un dels temes d'interès proposats durant el curs. Aquest treball, que s'elaborarà i presentarà en grup, constituirà el 20% de la nota final. Un 10% adicional correspondrà a la participació en classe de l'alumne i la resolució d'exercicis i problemes. El 70% restant de la qualificació global es determinarà en dos proves escrites, un parcial (20%) i un examen final (50%).